

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, *Νόμοι*, 731d – 732b

(έκδ. J. Burnet, *Platonis opera*, vol. 5, Oxford: Clarendon Press, 1907. ανατ. 1967)

Οι *Νόμοι* είναι ο τελευταίος διάλογος που έγραψε ο Πλάτων, ο μοναδικός διάλογος στον οποίο δεν συμμετέχει ο Σωκράτης. Σε αυτόν συνδιαλέγονται τρεις ηλικιωμένοι άνδρες. Τον διάλογο, που εξελίσσεται στην Κρήτη, κατευθύνει ένας ανώνυμος Αθηναίος ξένος, ο οποίος επεσήμανε ότι οι πολίτες οφείλουν να συμπεριφέρονται με γνώμονα την αλήθεια, καθώς αυτή γεννά στην ψυχή την πίστη, τη δικαιοσύνη και την αποστροφή για την αδικία. Τόνισε εξάλλου ότι η αδικία προκύπτει από την αμάθεια και μπορεί να θεραπευτεί με τη διδασκαλία. Και συνεχίζει:

Πάντων δὲ μέγιστον κακῶν ἀνθρώποις τοῖς πολλοῖς ἔμφυτον ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐστίν, οὗ πᾶς αὐτῷ συγγνώμην ἔχων ἀποφυγὴν οὐδεμίαν μηχανᾶται· τοῦτο δ' ἐστίν ὃ λέγουσιν ὡς φίλος αὐτῷ πᾶς ἄνθρωπος φύσει τέ ἐστίν καὶ ὀρθῶς ἔχει τὸ δεῖν εἶναι τοιούτου. Τὸ δὲ ἀληθεῖα γε πάντων ἀμαρτημάτων διὰ τὴν σφόδρα ἑαυτοῦ φιλίαν αἴτιον ἐκάστω γίνεται ἐκάστοτε. τυφλοῦται γὰρ περὶ τὸ φιλούμενον ὁ φιλῶν, ὥστε τὰ δίκαια καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ κακῶς κρίνει, τὸ αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀληθοῦς ἀεὶ τιμᾶν δεῖν ἡγούμενος· οὔτε γὰρ ἑαυτὸν οὔτε τὰ ἑαυτοῦ χρεῖα τὸν γε μέγαν ἄνδρα ἐσόμενον στέργειν, ἀλλὰ τὰ δίκαια, ἐάντε παρ' αὐτῷ ἐάντε παρ' ἄλλῳ μᾶλλον πραττόμενα τυγχάνη. Ἐκ ταύτου δὲ ἀμαρτήματος τούτου καὶ τὸ τὴν ἀμαθίαν τὴν παρ' αὐτῷ δοκεῖν σοφίαν εἶναι γέγονε πᾶσιν· ὅθεν οὐκ εἰδότες ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδέν, οἰόμεθα τὰ πάντα εἰδέναι, οὐκ ἐπιτρέποντες δὲ ἄλλοις ἢ μὴ ἐπιστάμεθα πράττειν, ἀναγκαζόμεθα ἀμαρτάνειν αὐτοὶ πράττοντες.

ἐάντε ... ἐάντε: εἴτε ... εἴτε

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**τυφλοῦται γὰρ ... γέγονε πᾶσιν**».

Μονάδες 20

Γ2. Ποιο είναι, σύμφωνα με τον Αθηναίο, το αίτιο για όλα τα σφάλματα που διαπράττει κάθε άνθρωπος και ποιες οι συνέπειες στην καθημερινή συμπεριφορά του;

Μονάδες 10

Γ3.

α. Να γράψετε τους ζητούμενους ρηματικούς τύπους:

μηχανᾶται: απαρέμφατο στο χρόνο που βρίσκεται

φιλῶν: γ ενικό ευκτικής στο χρόνο που βρίσκεται

τυγχάνη: γ πληθυντικό της έγκλισης που βρίσκεται αορίστου β

(μονάδες 6)

β. **ὁ, ἑαυτοῦ:** Να αναγνωρίσετε το είδος των αντωνυμιών και να τις μεταγράψετε στον άλλο αριθμό.

(μονάδες 4)

Μονάδες 10

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

κακῶν: είναι στο

πᾶς: είναι στο

τοιούτον: είναι στο

ἑαυτοῦ: είναι στο

στέργειν: είναι στο

πραττόμενα: είναι στο

σοφίαν: είναι στο

(μονάδες 7)

β. «**οὐκ ἐπιτρέποντες δὲ ἄλλοις ἅ μὴ ἐπιστάμεθα πράττειν, ἀναγκαζόμεθα ἁμαρτάνειν αὐτοὶ πράττοντες**»: Στην παραπάνω περίοδο λόγου να εντοπίσετε και να γράψετε τη δευτερεύουσα πρόταση (μονάδα 1), να αναγνωρίσετε το είδος της (μονάδα 1) και να προσδιορίσετε τη συντακτική λειτουργία της (μονάδα 1).

(μονάδες 3)

Μονάδες 10